

INTERVIEW Bianca Valkenburgh leeft met gevolgen van baarmoederhalskanker door HPV-virus

'Ik heb geen seks meer'

Bianca Valkenburgh (39) kreeg baarmoederhalskanker door het humaan papillomavirus (HPV). Wat vindt zij ervan dat ruim de helft van de kinderen die zich dit jaar kan laten vaccineren tegen HPV de prik niet heeft gehaald? „Als gevolg van kanker heb ik geen kinderen en is mijn seksualiteit veranderd. Ik zou die prik echt gaan halen.”

Annemarie de Jong
a.de.jong@mediahuis.nl

Leiden ■ Het is eind 2016 als Bianca Valkenburgh klachten krijgt. Haar menstruatie stopt maar niet. Ze denkt in eerste instantie dat het aan haar koperspijraaltje ligt. Als de bloedingen aanhouden, laat ze een uitstrijkje maken. Ze maakt zich niet al te veel zorgen, het uitstrijkje vier jaar eerder was helemaal goed.

Maar ditmaal is de uitslag: pap2 met HPV en CIN3. Oftewel, ze heeft zeer afwijkende cellen, het voorstadium van baarmoederhalskanker. Ze ondergaat een 'lisexcisie' en de patholoog onderzoekt het verwijderde weefsel. „Een week later hing de gynaecoloog aan de lijn: er zat toch een tumor. Ik zei: 'Hoe kan dat nou? Ik had toch alleen het voorstadium van kanker?' Er moest een enorme fout zijn gemaakt, ze hebben weefsels verwisseld of zo. Dit kon niet. Maar de tumor zat verstopt achter mijn baarmoederhals. Het was helemaal tegen de verwachting in.”

Haar wereld stort in. „Dit is helemaal mis, ik ga dood. Ik vond het ook zo erg voor mijn moeder, mijn rots in de branding. Je wordt je ook ineens heel bewust van je lichaam. Ik kreeg overal pijn. O jee, dacht ik, uitzaaiingen!”

Kinderwens

Bianca wordt doorverwezen naar het Leids Universitair Medisch Centrum en ondergaat een MRI-scan en longfoto. Het lijkt erop dat ze geen uitzaaiingen heeft. Ze kiest voor een grote openbuikoperatie waarbij de arts probeert haar baarmoeder te sparen. „Ik was 34 en had nog een kinderwens.”

Op 13 april 2017 is het zover. „Zeven uur ben ik onder zeil geweest. Het was gelukt. Mijn baarmoeder zat er nog, geen uitzaaiingen, wel 41 lymfeklieren verwijderd.”

Het litteken gaat van borstbeen tot schaambeent. „De pijn was gigantisch. Ik ben echt geen aansteller, maar ik wist de eerste twee dagen van gekkigheid niet hoe ik moest liggen.” Nu is ze trots op haar 'ritssluiting'. „Mooi vind ik 'm niet. Maar ik ben blij dat de kanker op tijd is ontdekt. Het had ook heel anders kunnen aflopen.”

Na zes weken is Bianca lichamelijk redelijk hersteld. „Maar mentaal ging het niet goed. Doodsangsten had ik uitgestaan en daar ben je niet zomaar overheen.”

Bovendien was kanker 'de genadeklap'. „Mijn leven was daarvoor al niet chill. Ik had er best een zootje van gemaakt. Ik zat in een slechte relatie en had veel meegemaakt. Toen kwam die kanker er nog bij als een soort bedorven kers op de taart. De diagnose kreeg ik ook nog toen ik net een nieuwe baan had. Best op een lullig moment.” Intussen krijgt zo'n beetje iedereen om haar heen kinderen.

„Ik had daar veel moeite mee. Misschien had ik met een ivf-behandeling wel kinderen kunnen krijgen, maar in mijn situatie was het risico op een miskraam of vroeggeboorte bijna dertig procent. Het kan goed gaan, maar ik vind het risico veel te groot.”

Bianca raakt in die periode in een diepe depressie. „Ik voelde me ook schuldig. In de serie 'Over mijn lijf' zag ik iemand die doorging aan baarmoederhalskanker. Zij genoot nog van elke dag en wat deed ik? Ik zat een beetje depressief te wezen. Je hoort mensen wel eens zeggen: 'Waarom krijg ik nou kanker?' Bij mij was het precies andersom: 'Waarom overleef ik het, als ik vervolgens toch niks met mijn leven doe?'

Natuurmens

„Alles was zwart”, vervolgt ze. „Het was op een gegeven moment óf laat mij maar liggen, óf ik ga nu aan mezelf werken.” Ze zoekt hulp om van haar depressieve gedachten af te komen en zet een punt achter haar relatie.

Het roer gaat radicaal om. „Ik

„Kanker kwam er nog bij als een soort bedorven kers op de taart

ging altijd veel op stap en naar de kroeg, daar ben ik mee gestopt. Eigenlijk blijkt ik een ongelukkig natuurmens te zijn. Ik heb een verrekijker gekocht en ben vogels gaan spotten. Dat brengt mij zoveel voldoening en rust. Ik wist niet dat ik dat in mij had. Uiteindelijk heeft die vreselijke kanker mijn leven ook op een positieve manier veranderd.”

Verdriet

Toch is de impact van kanker dagelijks voelbaar. „Ik woon tegenover een stadsparkje waar altijd kinderen spelen. Soms kan het gevoel dat ik geen kinderen heb me echt overvallen. Maar daar mag je ook verdriet om hebben, al moet het niet mijn leven beheersen.”

De rest van haar leven blijft ze onder controle in het LUMC. „Ik blijf gevoelig voor HPV. Soms krijgen vrouwen na baarmoederhalskanker bijvoorbeeld schaamlipkanker. Die wetenschap legt psychisch een enorme druk op mijn seksualiteit. In mijn hoofd is het: 'van seks kan je HPV krijgen, van HPV kan ik kanker krijgen en

Bianca Valkenburgh: „Uiteindelijk heeft die vreselijke kanker mijn leven ook op een positieve manier veranderd.”

aan kanker kun je doodgaan’.”

Bovendien kan ze na seks pijn krijgen. „Ik heb gewoon geen seks meer. Ik mis het nu ook niet. Een vaste relatie heb ik niet. Dan zou ik voor voor één avondje lol mijn hele verhaal moeten vertellen en zeggen dat hij voorzichtig moet doen. Daar heb ik geen zin in. Als ik een nieuwe partner krijg dan vinden we daar wel weer een weg in. Ik zou ook vragen of hij zich op HPV wil laten testen en zich misschien alsnog wil laten vaccineren.”

Jaarlijks krijgen ongeveer 5.500 vrouwen in Nederland de diagnose 'voorstadium baarmoederhalskanker' en 830 vrouwen de diagnose baarmoederhalskanker. Ongeveer 220 vrouwen per jaar overlijden aan deze ziekte.

Genezen

Via Stichting Olijf ontmoet Bianca andere vrouwen met gynaecologische kanker die snappen wat ze doormaakt.

Het gaat nu goed met haar. „Donderdag heb ik een uitstrijkje gehad. Als die goed is ben ik vijf jaar verder en genezen verklaard.”

Vaccin beschermt tegen kanker door HPV-infectie

Acht op de tien mensen raken één keer of vaker in hun leven met het humaan papillomavirus (HPV) besmet. Meestal ruimt het lichaam het virus zelf op. Bij 10 tot 20 procent gebeurt dit niet en kan op latere leeftijd kanker ontstaan.

Dit overkomt jaarlijks ruim 1.100 vrouwen en bijna 400 mannen. Het gaat om kanker in de mond- en keelholte, bij de anus, schaamlippen, vagina, baarmoederhals en penis. Je kan HPV krijgen tijdens seks, of elkaar aanraken op intieme plekken. Het verspreidt zich via handen, vingers, mond, penis en vagina.

Vaccineren beschermt tegen kanker door HPV. De tweede inenting volgt zes maanden na de eerste. De prikken werden voor-

gaande jaren gegeven aan meisjes vanaf dertien jaar. Dit jaar kunnen ook jongens zich laten vaccineren én is de leeftijd verlaagd naar tien jaar.

De opkomst voor de HPV-vaccinatie is dit jaar lager. Normaal rond deze tijd was ongeveer 60 procent van de uitgenodigde kinderen gevaccineerd, nu nog niet de helft. Dat kan volgens het RIVM komen doordat jongens voor het eerst zijn uitgenodigd. „Sommige jongeren en ouderen hebben dan meer tijd nodig om een vaccinatiekeuze te maken. Bovendien viel de uitnodiging voor de HPV-vaccinatie bijna tegelijk met de uitnodiging voor een coronavaccinatie in de bus.” Kinderen die de prik nog niet gehaald hebben krijgen een nieuwe oproep.